

LETO X.

ZVEZER 24.

Vrli Slovenol: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1910.

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 24. zvezka:

	Stran		Stran
Mladinska izobrazba:		Društveni glasnik:	
Betlehem	369	Hoče	382
Zabava:		Sv. Mikavž pri Ormožu	382
terina podoba (Konec.)	372	Sv. Peter na Medv. selu	383
sveto noč	375	Zreče pri Konjicah	383
Kaj je novega po svetu?	378	Sp. Polskava	383
Orli:		Odlikovanje mlade skladateljice	383
Pismo prijatelju »Orlu«	378	Govorniške vaje:	
Dekliški vrtec:		Posnemajmo svoje junaške prednike	383
Dobra gospodinja	379	Pozdrav Marijinim dekliskim družbam na Kumu	384
Jaslice	381	Slike:	
Marijina svetinjska	382	Pogled na Betlehem od vzhodne strani	369
		Betlehemske trg	371
		Božična procesija v Betlehemu	372
		Votlina rojstva Gospodovega	374

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 10. decembra 1910.

Vsem mladeničem se toplo priporoča: „Zlata knjiga slov. Orlov“. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Cenjenim naročnikom!

Današnji številki smo priložili položnice. Prosimo cenjene naročnike, da nam pošljejo naročnino za leto 1911 prej ko mogoče. Kdor more, naj to stori že pred novim letom, ker po novem letu se nam delo v tiskarni grozno kopiči. Vsak star naročnik naj zapiše na položnico nad besedo »položnica« „star naročnik“, novi pa naj ravnotam zapišejo „nov naročnik“. Istotako se naj zapiše tudi na poštno nakaznico, ker se nam s tem delo silno olajša. Novi naročniki naj se oglasiijo takoj, da še dobijo tudi prve številke.

Naročnina za celo leto stane 2 K. Vsak somišljenik naj se potrudi, da dobi še kakega novega naročnika, tako da bo naš list v vsaki krščanski slov. hiši. Uredništvo pa se bo tudi potrudilo, da bo list zanimiv in poučen.

Upravnništvo.

Mladinska izobrazba.

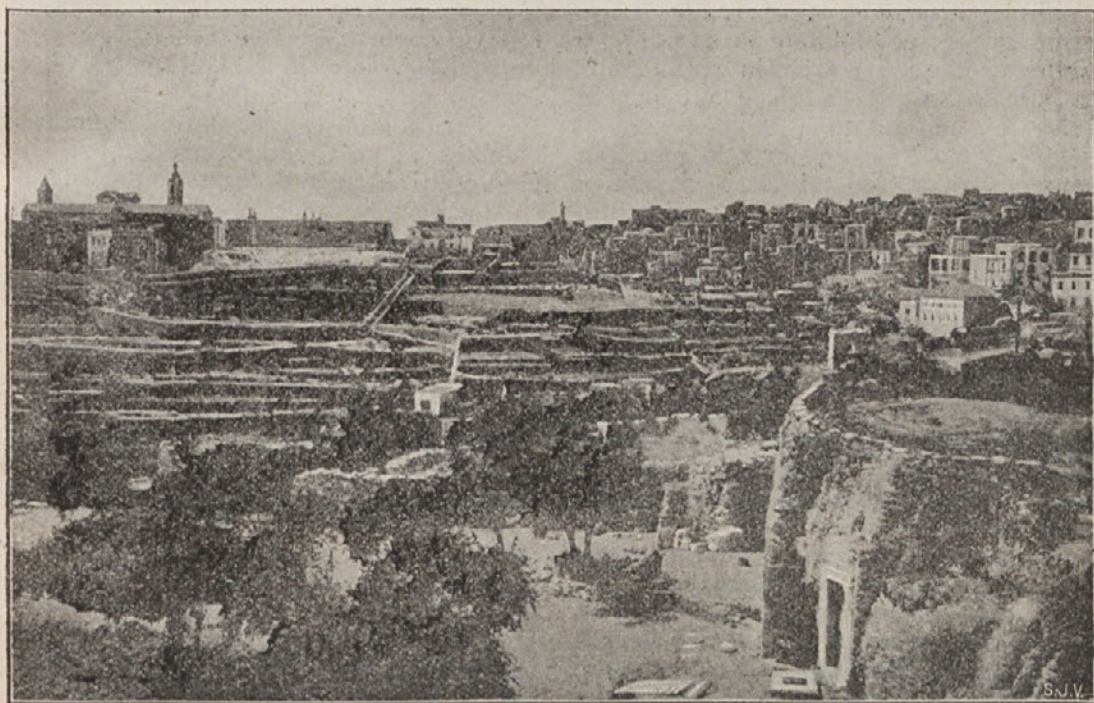
Betlehem.

Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, katera se je zgodila. Luk. 2, 15.

Približuje nam se sveta božična noč. Človeško srce čuti nekaj posebnega, naše misli hitijo v Betlehem. Kakor ime domačega kraja, tako nam je Betlehem

znan od mladih nog. Pisatelj teh vrstic je letos imel priliko videti pravi Betlehem v sv. deželi in sedaj, ko se bližajo božični prazniki, mu stopajo zopet bolj živo v spomin veličastni vtiski in občutki, ki jih je doživel v Betlehemu.

Mesto Betlehem ima jako prijazno lego, zlasti jutranje solnce ga kaj krasno

1. Pogled na Betlehem od vzhodne strani.

obseva. Leži na dveh gorskih hrbtih, ki imata podobo podkove. Ni daleč od Jeruzalema; v dveh urah se pride peš, sicer pa se lahko jezdi na oslu ali na konju ali pa pelje z vozom za nizko ceno. Betlehem ima sedaj kakih 11.000 prebivalcev, ki so večinoma kristjani in sicer je največ katoličanov, ki govorijo arabski razven priseljenih Evropejcev. Betlehem ima zelo staro zgodovino,

dasiravno je v starih časih bil neznatno mestoce. Ime Bet—lehem pomeni »hišo kruha«, ker so tukaj od nekdaj bila rodovitna žitna polja. Klasje betlehemske pšenice je kratko pa debelo in ima črne rese.

Okoli Betlehema je imel bogati Boc svoja polja, kjer je pridna Ruta pobirala klasje in jo je potem Boc vzel za ženo ter je postala mati Jesetu, Jese oče Davidu,

David pa je bil praoče Zveličarjev. Betlehem je domovina kralja Davida, ki je tukaj kot pastirček pasel čredo, tukaj ga je prerok Samuel mazilil za kralja. Svet okoli Betlehema se je tudi imenoval Efrata to je: rodovitna zemlja. Se dandanes je okolica Betlehema lepo obdelana. Od mesta se od zahoda proti vzhodu vleče dolina, ki se potem razširi v precej prostrano ravnino, ki se imenuje »pastirsko polje«, ker so tukaj pastirji pasli. V Palestini je pred vsem zimski čas čas za pašo. Tamkaj namreč od majnika do konca oktobra ne pade kapljica dežja in se vse posuši. Koncem oktobra ali začetkom novembra začne dežiti, največ dežja pade meseca decembra in januarja. Sneg pade le po višjih gorah, po dolinah pa se vse lepo ozeleni. Meseca marca in aprila pade zadnji dež, na to pritisne vročina in žetev je naenkrat tu.

Nalivi v Palestini so zelo močni in zato pastirji s čredami iščejo zavetja v raznih votlinah, ki jih je v Palestini prav mnogo. V eno takih votlin sta šla Jožef in Marija, ko nista v mestu našla prostora. In tako se je izpolnilo, kar je nekaj prerokoval prerok Miheja: »In ti Betlehem Efrata, majhen si med tisoči v Judu, iz tebe mi pride Gospodovalec v Izraelu, in njegov izhodišče je od začetka od večnih dni« (Mih. 5, 2).

Kraj rojstva Gospodovega si morate torej misliti v podzemeljski votlini. Stopimo po 16 stopnicah doli, pa smo na kraju, kjer je bil rojen Zveličar sveta. Nekdaj se pač v votlino ni hodilo po stopnicah, ampak je bila odprtina na neki drugi strani, a so pozneje marsikaj prezidali. Tudi so votlino nekoliko povečali, ker se tu in tam vidi, da je izsekana skala, torej ni naravna. Votlina rojstva Gospodovega je kakih 12 metrov dolga, po 3–4 metre široka, a nima pravilne oblike, ampak je res taka, kakršne so navadno naravne votline v gorah.

Na levo, ko pridemo v votlino, zapazimo v steno vdolbeno kak pol drugi meter široko dupljino, bogato okrašeno in z neštev. lučicami razvetljeno (gl. sl. 4.) Tla so pokrita z belim marmorjem in v dupljini za eno stopnico zvišana. V sredi

dupljine je okrogla odprtina in v njej neki temnejši kamen z žarki srebrne zvezde, okoli zvezde pa je napisano v latinskem jeziku: »Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est« — »Tukaj je od device Marije rojen Jezus Kristus«. Da je bil res tukaj rojen Zveličar sveta, ni nobenega dvoma. Od najstarejših časov do današnjega dne kažejo kraj rojstva Gospodovega le tukaj in nikjer drugje. Že prvi kristjani so visoko častili ta kraj in pozidali malo cerkvico, katero pa je cesar Hadrijan l. 135. dal podreti, ker ga je jezilo, da so kristjani v tolikem številu prihajali sem. Da bi jim pristudil Betlehem, je dal tu postaviti svetišče Veneri, boginji nečistosti. Cesarica Helena je potem nad votlino rojstva Zveličarjevega začela zidati lepo in veliko cerkev, ki je bila dogotovljena šele po njeni smrti l. 333.

Pri votlini se je naselilo mnogo menihov in puščavnikov, med njimi sv. Hijeronim, ki je tudi tukaj umrl. Dvesto let pozneje je cesar Justinijan dal cerkev popraviti in mesto utrditi. V glavnem pa je cerkev še dandanes takšna kakor je bila l. 333. Nekaj posebnega je na tej cerkvi; krute mohamedanske roke je niso nikdar razrušile kakor so porušile toliko drugih svetišč po svetu. Mohamedanci sami so imeli vedno veliko spoštovanje do tega svetega kraja. Kalif Omar, ki je leta 637. vzel Jeruzalem, je sam molil v votlini, poveljnik Abdalah je pa l. 642 poslal iz Egipta olja za večno luč v votlini rojstva Jezusovega. Bolj kakor Turki so to cerkev oskrunili kristjani in sicer razkolni Grki. Cerkev je bila poprej v frančiškanskih rokah, pa so jim jo l. 1757 siloma iztrgali Grki. Po dolgih pravicah so vendar dobili zopet pravico do glavne ladije. A sedaj so Grki l. 1842 spredaj, kjer se križa poprečna ladija z glavno, napravili poprečni zid in tako če prideš v cerkev, vidiš, da je veličastna cerkev spredaj zazidana in popolnoma skažena.

Zadnji del — in največji — cerkve vsled tega ni za nobeno rabo, sploh ne velja kot svetišče, ampak kot nekako shajališče. Stavba pa je drugače res veličastna. Na levo in desno stojita po dve vrsti stebrov, v vsaki vrsti po 11. Stebri

so z glavicami po 6 metrov visoki, iz celega kamena, rdečkastega vapnenca. Na stebrih se še vzdiguje 10 metrov visok zid z predrtimi okni, po steni se še poznajo ostanki starih slik iz vložnih raznobarnih kamenčkov. Take slike se imenujejo mozaiki. Nad temi zidovi so pa leseni strešni tramovi, cerkev namreč nima oboka, ampak se vidijo

kar strešni tramovi. Tako so bile zidane sploh stare cerkve — bazilike. To nikakor ne kazi stavbe, ampak ji podaja neko posebno resnobo. Le škoda, da je betlehemska cerkev celo zanemarjena; po tramovih letajo ptiči in delajo nesnago. Grki se ne brigajo za snago, frančiškani pa ne smejo ničesar storiti. V prednjem delu cerkve imajo sedaj

2. Betlehemski trg.

Grki svojo službo božjo. V votlini pa smejo tudi katoličani opravljati službo božjo, pa le zjutraj prav zgodaj, dokler Grki ne pridejo. Mi smo opravili sv. maše od polnoči do 6. ure zjutraj. Na tistem prostoru, kjer je bil Zveličar rojen, se ne sme maševati, ampak nekoliko korakov odtod je drugi oltar, tri stopnice nižje. Tu so stale jaslice. Tu so pastirji molili božje Dete in tu smo se tudi mi zamislili v globoko skrivnost sv. božične noči. Pred oči so nam stopili vsi dogodki, ki nam jih evangelijski pripovedujejo o rojstvu Gospodovem. V naših srcih so odmevale angelove besede: »Oznanjam vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu; ker danes vam je

rojen Zveličar, ki je Kristus Gospod, v mestu Davidovem.

Tukaj na tem mestu se je izvršil ta preimenitni dogodek! Tukaj je zasijala luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki ji trdovratno ne zapira oči. Tukaj je začetek krščanske vere in krščanske omnike, tukaj se je tudi začel veliki boj med Kristusom in njegovimi sovražniki. Saj mu je že kot detetu stregel po življenju hudobni Herod! Pohlevni pastirji in modri iz jutrove dežele se mu klanjajo, betlehemske in jeruzalemske meščane so malomarni in se ne zmenijo za to, kralj Herod pa ga celo sovražno preganja.

Po pravici se zlasti mladina veseli.

božične noči, saj se je to noč rodil največji prijatelj mladine. Stopil je na zemljo in sam postal slaboten otrok, iz otroka deček, iz dečka mladenič. Male je k sebi klical in jih blagoslavljal, mladeniču je določno povedal, kaj mu je storiti, če hoče v življenje iti, namreč izpolnjuje naj zapovedi, če pa hoče popoln biti, naj zapusti vse in gre za Gospodom. Zveličar je povzdignil in posvetil vzgojo mladine. Značilno je tudi to, da je ženski spol pri vseh nekrščanskih narodih teptan in zaničevan, le krščanska vera daje žensstvu čast in sicer ima ženska čast svojo zaslombo v Mariji, materi božji. Marija je v resnici rešiteljica ženskega spola. Kolikor bolj se dandanes svet odtujaše krščanskim načelom, toliko bolj pada ženska čast. Mogočna rimska država se je podrla deloma vsled tega, ker se je mladina slabo vzgojevala. Rimske gospe so se bolj brigale za mačke in pse, ptice in kače kakor za svoje otroke, katere so prepuščale brezvestnim ljudem. Tako se je rimski naraščaj spridil.

Bil sem nekdam v Pompejih na južnem Italijanskem, v tistem mestu, ki ga je strašni Vezuv zasipal l. 70 po Kr. Ondi so med drugim izkopali staro

ob gotovem času morali za zabavo podivjanemu rimskemu ljudstvu — mesariti in klati. Ko je Vezuv začel bruhati, ti siromaki niso mogli bežati, vojašnico, v kateri so imeli priklenjene samo mlade in krepke ljudi, ki so se ampak so našli strašno smrt v svojih ječah v večem spomin, kako je paganstvo z nogami tlačilo človeško dostojanstvo. In istotam so izkopali nesramne hiše, kjer so mlade ženske morale streči pohotnosti rimskih razuzdancev. Blizu teh groznih razvalin pa stoji sedaj cerkev Matere božje in zraven cerkve je zavod za dečke, katere so stariši zapustili ali jih je roka pravice zaprla v dosmrtno ječo zaradi takega hudodelstva. Lepo se tam skrbi, da se iz teh mladih revežev napravijo pošteni ljudje. Tako, glejte, ravna z mladino krščanstvo, tako je pa ravnalo in še ravna paganstvo.

Zatorej, mladi prijatelji, stopite ob božičnih praznikih v duhu v Betlehem, tam se je rodil vaš najvišji Učenik, vaš rešitelj, vaš vodnik in najboljši prijatelj. In iz vaših src naj zadoni vesela božična pesem: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Zabava.

Materina podoba.

(Konec.)

XIII. poglavje.

Leonovo odpuščanje.

Kaj je bilo krivo, da so vrgli svetovalec Epidija v ječo?

Kakor hitro je bilo znano, da je zbežal iz ječe, je dal cesar vsem oblastim ukaz, da morajo iskati z vso natančnostjo ubeglega. In v resnici, sodišča so delala z vso paro, a kljub temu se jim ni posrečilo, najti Epidija. Tu pa je prišlo nekemu uradniku na misel, da bi preiskali na slepo srečo samostan sv. Bazilija. Kdo ve, če se ni skril begun tamkaj pod redniško kuto?

Predlog uradnikov je bil sprejet, vdrli so v samostan in ne malo so se

začudili, ko so našli tega, tako dolgo iskanega moža.

Takoj so sporočili Leonu, da je svetovalec zopet v ječi. Kazal se je zelo veselega in podaril zvitemu uradniku iz lastnega žepa visoko svoto denarja. Obenem pa je izrecno zapovedal, da morajo ravnati z jetnikom kakor se spodobi za takega dostojanstvenika.

Prihodnjega dne je našel Stefan, ki o vsem tem ni še nič vedel, svojega cesarskega gospodarja jako dobre volje.

Ni trajalo dolgo, in Leon je vprašal svojega tajnika:

„Nimaš nič novih poročil?“

„Ne, gospod,“ je odgovoril Stefan, „danes ne vem nič posebnega.“

„Potem ti bom pa povedal jaz nekaj novega — včeraj zvečer so vjeli nekega dragega ptiča ter mi ga darovali.“

Štefan je povzdignil oči od svojega dela ter nevrno pogledal cesarja; ni vedel, ali govori cesar resno, ali se samo šali.

„Da, da ptiča so vjeli,“ je ponovil

cesar, „in sicer ravno takega, kakoršnega sem si želel že dolgo časa.“

„Torej ti mora biti jako drag, gospod.“

„Jako drag,“ je pritrdil cesar s pri-tajenim nasmehom. „Ptič se imenuje — Elpidij.“

Tajniku je padel peresnik iz ro-

3. Božična procesija v Betlehemu.

ke, kolena so se mu šibila in postal je smrtnobled.

Leon ga je bistro opazoval.

„Tebi ni danes popolnoma dobro, Štefan,“ je spregovoril nato. „Ali si pil mogoče včeraj v veselji družbi preveč ciprskega vinčka?“

„Gospod, ti si neusmiljen s svojimi šalami.“

„Potem pač sodiš tako mojo novico?“

„Da, tega ne morem tajiti, cesar,“ je priznal Štefan s tresočim glasom. „Usoda ubogega svetovalca mi gre k srcu, kajti jaz imam čutilo za tujo nesrečo.“

Leon je stopil par korakov bližje

tajniku ter mu gledal bistro v oči.

„Štefan, odgovori mi eno vprašanje,“ je pričel po kratkem odmoru. „Ali veš, kje se je skrival Elpidij od tega časa, ko je zbežal iz ječe?“

Tajnik je mislil, da sliši pri teh besedah grmeti. Kri mu je vstopila v lice, pred očmi pa so plesale neštetilne, črne pošasti.

„Gospod,“ je začel slednjič jecljati, „jaz — jaz — sem vedel vse. Milost! Odpuščanje!“

In pokleknil je pred Leona.

„Ti si mi zvest služabnik,“ je grajal cesar ter majal svarilno z glavo.

„Namesto, da bi mi bil poročal, kje se je skrival mož, katerega sem pustil to-

liko časa iskati, si pa molčal o vsem kakor grob. Kako te naj kaznujem radi tega?"

Hudomušni vladar je s pritajenim veseljem opazoval boječe obličje tajnika.

"Vstani, Štefan!" mu je sedaj zapovedal Leon, "svojo kazen bodeš takoj slišal."

Štefan je vstal.

"Ti mi bodeš takoj sedaj vse pripovedoval, kar veš o Elpidijevi zadevi," je zapovedal cesar, "o njegovem skrivališču, kako je prišel tjakaj — skratka vse, kar hočem slišati. Pa ne pozabi ničesar, jaz te svarim pri moji nemilosti, kajti vedi, Elpidij sam mi je že priznal vse. Sedaj pa hočem slišati še iz tvojih ust, da bom vedel, ali si resnicoljuben ali ne."

Kaj je hotel Štefan storiti? Priporočeval je vse, kar mu je bilo znano; tudi o sliki, katero je imel shranjeno pri sebi, je omenil, ter o dečku Ivanu, ki je stanoval pri njem.

"Torej tudi ti spadaš k tistim, ki časte slike svetnikov?" je vprašal Leon strogo. "Tudi ti prestopaš moje ukaze? Takoj prinesi sliko semkaj — jaz jo hočem videti. Toda ne — pošlji služabnika v svoje stanovanje, ki naj ne prinese samo slike, ampak privede tudi Elpidijevega sinčka. Rad bi vendar spoznal dečka, ki ima pogum, mene imenovati trinoga."

Takoj je prišel služabnik iz predsobe. Cesar Leon mu je sam naročil, naj gre v tajnikovo stanovanje.

Grzno dolgo je trajalo tiste pol ure, ko je čakal Štefan kakor na žerjavici služabnika.

Štefnjič je ta vendar dospel v cesarsko poslopje, vodeč z eno roko dečka, z drugo pa držeč sliko. Podoba je položil na cesarjevo povelje na mizo, potem pa se je odstranil z globokim priklonom.

Sedaj je zapovedal Leon trepetajočemu dečku, naj stopi bliže.

"Kako ti je ime?" ga je vprašal.

"Ivan Elpidij," mu je odgovoril deček.

"Ali me poznaš?"

"Da, ti si naš gospod in cesar Leon, katerega naj Bog ohrani!"

Cesar je pogledal pri teh besedah z dopadanjem na dečka.

"Pa kako mi moreš kaj takega želei," ga je nato zavrnil, "ko si me pa že vendar imenoval enkrat trinoga?"

"To sem storil v jezi, ker me je Filip, sin stotnika Teodozija razjezil. A tega ne bodem nikdar več storil, o cesar, in moj oče..."

Tukaj je zmanjkalo dečku glasu in solze so mu tekale po licu.

Leon je potrpežljivo čakal, da se je deček zopet zbral. Med tem pa je ogledoval sliko, ki jo je držal v roki; opazoval jo je dolgo in pazljivo tako, da je bilo videti, kakor da bi že pozabil na dečka. Nenađoma pa se je zopet obrnil k njemu z besedami:

"No, sedaj nadaljuj! Kaj si hotel poprej povedati o svojem očetu?"

"Moj oče mi je večkrat pravil, Bog naj obvaruje cesarja, kajti če ima tudi napake, je vendar vrl mož, ki je tako sposoben za vladarja, kakor nihče drugi."

"To te je učil tvoj oče?" je vprašal Leon.

"Da," je odgovoril Ivan.

"In ali veš, kje je tvoj oče?"

"Ne," je zavrnil dečko ter začel zopet milo plakati.

"In tvoja mati?"

"Je v nebesih. Ti imaš njeno sliko v rokah."

"Tvoj mater predstavlja ta slika?" je vprašal Leon začuden. "Ali nisi molil navažno vsak dan k tej sliki?"

"Nikdar, o cesar," je zatrdil Ivan tako odkritosrčno, da je postal cesar ves ganjen.

Se vedno je imel Leon sliko v rokah, zdaj pa jo je odložil, ko je poprej še dolgo gledal na njo, ter se obrnil potem k Štefanu.

"Vzemi dečka ter pojdi v predsobno tako dolgo, da te bodem poklical."

Štefan je ubogal.

Nato je stopil Leon skozi druge duri, kjer je stala njegova telesna straža. Na njegov migljaj je prišel stotnik Teodozij.

"Privedite mi takoj svetovalca Elpidija," je zapovedal cesar.

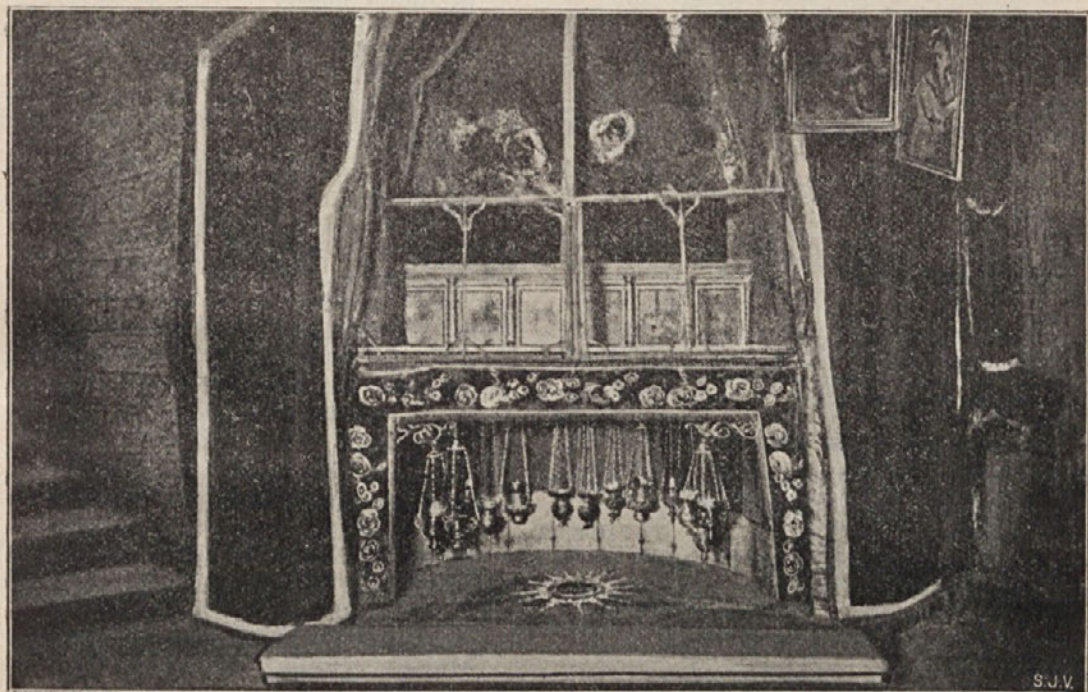
Ni trajalo dolgo, in jetnik je stopil v cesarske palače. Vladarja je pozdravil dostojno in spoštljivo, a nemo. Leon mu je pogledal za par trenutkov zvedljivo v blede, od skrbi in žalosti nagubano lice.

„Si pripravljen na smrt?“ je vprašal nato svetovalca z zamolklim glasom.

„Če mora biti tako,“ je odgovoril Elpidij z moško odločnostjo. „Nisem pričakoval drugega. A imam še eno prošnjo do tebe, cesar, in upam, da mi je ne boš odbil.“

„Govori, Elpidij!“

„Rad bi videl še enkrat svojega ljubljeneega sinčka,“ je odgovoril svetovalec, in pri teh besedah mu je sko-

4. Votlina rojstva Gospodovega.

ro zmanjkalo glasu. A hitro se je zopet ožunačil ter rekel:

„To je edina želja, ki jo še imam.“

„Ta se ti bode tudi izpolnila,“ mu je odgovoril Leon ter odprl vrata v predsobo in poklical Stefana ter Ječka.

„Egi! Moj otrok!“ je zaklical Elpidij, in v prihodnjem trenutku je že objemal deček srečnega očeta.

Leon je stal molče zraven, tem več pa so govorile njegově oči.

„Elpidij,“ je spregovoril nenadoma s čisto drugačnim glasom kakor prej. „Elpidij, ali verjameš, da zna Leon ne samo sovražiti, ampak tudi odpustiti?“

Svetovalec se je lahko stresel. Kako mu je bilo vendar pri sreči? Ali že ni slišal včeraj ponoči tega glasu v svoji celici? In padel je pred vladarja.

„Cesar, moj gospod!“ je vskliknil. „Ti si bil torej tisti modrijan, ki me je obiskal? Oprosti, če sem ...“

„Vstani, Elpidij! Jaz ti odpustim! Naj bo vse pozabljeno, in služi mi zvesto kakor dosedaj. O tvoji nedolžnosti sem prepričan. Kaj pa naj storim s tvojim innavskim prijateljem? Kako kaznen zasluži za svoj čin?“

„Odpusti mu, kakor sem mu tudi jaz odpustil,“ je prosil Elpidij. „On je vse obžaloval in skušal zopet popraviti svoj zločin.“

„In s tem možem tukaj? Kaj naj storim s tem? je vprašal Leon ter pokazal na Štefana, ki je stal ves srečen ob strani.

„O cesar, ta je najzvestejši služabnik tvojega cesarstva,“ je vzkliknil Elpidij ter objel pri teh besedah svojega prijatelja in ga poljubil.

Na vladarjevo povelje je moral vstopiti sedaj tudi Teodozij.

„Teodozij,“ je spregovoril Leon s strogim glasom, „ta mož tukaj je postal žrtev tvoje hudobije. Ti ga moraš prositi v moji navzočnosti za odpuščanje, za vse neštevilne udarce, ki si mi jih zadal.“

In Teodozij je ugodil takoj vladarjevi želji.

„Jaz ti odpuščam iz srca,“ je spregovoril svetovalec, „kajti jaz vem, da si hotel vse popraviti. Kes, ki si ga pokazal, me spravi popolnoma s teboj.“

Zdaj se je obrnil Leon k mizi, kjer je ležala slika. Vzel jo je v roke ter dejal:

„Ta slika ostane od sedaj naprej moja posest, ne zaradi tega, ker črtim slike, ne, na to podobo se moja nena-klonjenost ne nanaša, kajti ta slika me bode spominjala na najlepšo uro mojega življenja. Slika je res mojstersko delo in hočem zaradi tega skrbeti, da se ne uniči ali izgubi. Tudi jo hočem imenovati od sedaj naprej vedno le materino podobo.“

* * *

Še marsikatera bridka ura je prišla nad cesarja Leona III., in akoravno je ostal do svoje smrti sovražnik slik, vendar ni nikoli izgubil veselja in obžudovanja do mojstrskega dela ubogega Nikefora in ne redko je slonel zamišljen pred materino podobo.

Na sveto noč.

(Božična igra v dveh dejanjih.)

O s e b e:

Ludovik, župan.

Natalija, njegova soproga.

Irma, njuna hči.

Anka, s'uzabnica.

Marija z božjim Detetom.

Sv. Jožef.

Angel.

Siuga-vojak.

Betlehemke.

I. Dejenje.

(Irma zavije majhen zavojček in poje božično pesem (h koncu iste vstopi njena mati.)

Natalija: Danes si pa zopet vesela, moja Irma, tako vesela, ko že dolgo ne.

Irma: Zakaj bi ne bila, o ljubljena mama.

Ko se nam bliža preblazena noč.

Ko se nam bliža sam Jezušček mili.

Ko nas sirote obišče Bog sam.

Natalija: Da, obišče nas jutri pri sv. obhajilu. Kaj ne, greš z menoj?

Irma: Seve. Toda, čuj mama, jaz imam danes neko čudno, neizrekljivo slutnjo. Čutim božanstveno bližino božjega Deteta.

Oh mama! nam bliža se Jezušček sam.

Anka vstopi ter poda Irmi lepo škatljičo. Zlatar je rekel, naj povem gospodičini, da je to pristno, fino blago.

Irma: Ze prav.

Anka: Klanjam se. Hvaljen Jezus in Marija! Odide.

Irma (odpre škatljičo, potegne iz nje zlato verižico ter jo pokaže materi): Krasno je.

Natalija: Komu si namenila to verižico?

Irma: Moji dragici Treziki.

Natalija: Dobro, upam, da ji bo ugajalo.

Irma: In to-le krasno knjigo pošljem v zavod Presv. Srca.

Natalija: Jaz sem mislila, da si že pozabila na ono samotno gnezdece, kjer si bila skrita tako dolga leta.

Irma: Le draži me, jaz pa vendar-le vem, kako globoko čislaš ti sama bogoljubne, svete redovnice.

Dne nekega prelepega,

znaj, mama, odleti,

veš, odleti golobica

tja v mehko gnezdece.

Natalija: Ne, to se pa ne zgodi. Saj imaš doma vsega v izobilju, česar tvoje sree poželi.

Irma: Resnica je to. Predobro mi gre doma. A blaženo nad vse je, žrtvovati se za blagor neumrljivih duš, kakor store to naše dobre sestre.

Natalija: Pa si slišala, kaj je trdil papa te dni o njih?

Irma: Kaj?

Natalija: Da nazadujejo, da poučujejo enostransko itd., skratka, da ne zadostujejo sedanjim potrebam.

Irma (razburjeno): Tega ni on rekel iz lastnega prepričanja. Sicer bi me ne bil dal vzgojiti v zavod. Pripravljena sem, skušati se s študiranimi možmi, a ne bojim se jih ne glede značajnosti, ne vede, zlasti kar se tiče verstva in nramnosti. Oh, da bi naš dobri papa ne poslušal brezvercev!

Natalija: Da, da. Toda ne opazuješ, kako se zadnji čas vedno bolj odtujuje vsemu, kar je svetega in krščanskega? Pred nekaj dnevi sem zapazila pri njem zelo dvomljiv znak.

Irma: Ohi, mama, res?

Natalija: Pomisli, bo li on potemtakem prizanašal pobožnim zavodom, je li bo branil pred nasilstvom naših brezvercev?

Irma: Moj Bog, danes pride božje Dete. Ono premore vse. Jaz ga bom zaročila pri vsem, kar je v nebesih in na zemlji; naj se usmili naju in našega ubogega očeta.

Natalija: Stori to, ljubo dete!

Irma: Kaj ne, da gremo danes k polnočnici?

Natalija: Da! Si skoro gotova s svojimi zavojčki. Pokličem Anko, da jo ponese dotičnikom.

Irma: Le poklič ji jo!

Anka (vstopi): Tukaj sem, milostljiva gospa.

Natalija: Si pripravljena za na pot?

Anka: Da, sem pripravljena.

Irma: To-le majhno škatljico poneseš Treziki Jeričevi; saj veš, kje stanuje?

Anka: Vem.

Irma: Ta paket oddaš v zavodu presvetega Sreca sestri vratarici.

Natalija: Potem pa pojdi, nakupi 5 kg fig, ravno toliko rožičev in raznih drugih sladčie ter izroči vse č. s. prednici sirotišnice v predmestju. Tukaj je možnja. Z Bogom!

Irma: Izroči povsod najine prisrčne pozdrave ter iskreno prošnjo, da za nas molijo. (Anka se prikloni in odide.)

Sedaj se gremo pripraviti za polnočnico.

Natalija: Papa naju letos izvestno ne spremlja, kakor lani.

Irma: Misliš, da ne. Podražim ga pa vendar-le; nemara ga premagam.

Natalija: Ima te sicer prav rad, toda ta poi bo gotovo zaman. Poskusiti pa smeš vsekako. (Zastor pade.)

II. d e j a n j e.

Lučović (sedi v svoji sobi, bogato opravljen, na mehkiem naslonjaču ter se zadovoljno ogleduje. Nato se sliši zvonjenje od daleč. Župan se malo dvigne ter reče zamišljeno:) Božični zvonovi — čarobni zvonovi! (Se premisli.) Ha! To so ostanki tvojih nekdanjih nazorov. — Hm, otročarija, naj umolkne za zmiraj!

Natalija in Irma: (vstopita): Prekrasen si, zares, prav kakor dragulj v škatljici.

Župan (nekoliko nevoljno): Potemtakem ti me lahko ukradejo.

Irma:

Papa moj preljubi, preluđi, ne boš mi privoščil veselja, da spremljaš k polnočnici verno edinico dražestno svojo?

Župan (z mehkim glasom): Dete, če pa te zagotavljam, da nimam časa, da me še čaka silno dela. Kaj?

Irma: Res?

Župan: Mož-beseđa.

Irma (vzdihne): Torej pa bodi!

Natalija: Prideš kmalu, mala barantalka? (Odideta.)

Župan (si vzdihne): Končno sta vendar-le odšli. Hvala Bogu! Skoraj se jih ne bi mogel otresti. Domisljevali sta si, da me zopet povedeta s seboj v cerkev, ali morda ce-

lo k obhajilu. To bi bilo lepo, moji ljubi! Kaj bi porekli moji tovariši, če bi me zapazili zopet med tercijskimi? — Toda sedaj nemudoma k stvari! (Razpne velik spis.) Čimdalje odlašam, tem sitnejša postaja: „Po dolgoletni izkušnji (glasno čita) smo prišli do prepričanja, da naše dosedanje redovniške, to je verske šole in učilišča, nikakor ne sodijo naprednemu duhu našega časa, ne odgovarjajo svetovno-znani omiki naše domovine. Treba je torej skrbeti za to, da se čim preje načdomestijo z novim, naprednim učitelstvom. (V tem zadremle, in se zopet oglase zvonovi, in začne v spanju govoriti.) Mama, slišiš zvonove. Danes pojo lepše, kakor vadno. Kaj ne, angelci zvonijo nocoj? Pojdimmo gledat božje Dete! Obležem kožušek in škornjice, katere mi je prinesel sv. Miklavž. In mama, v cerkev! — Je v nebesih tudi tako veselo? — Glej, Jezušček je že tu. — Siromaček mora ležati v jaslicah. — Tiho, on spi. (Nekoliko časa molče kima, potem nadaljuje.) Natalija, veš, kaj se mi je nocoj sanjalo? — Šel sem kot mali deček s svojo rajno materjo k polnočnici. Toda danes ne grem, ne grem z vama — nisem več otrok. — Sem gospod župan, svobodni miseln naprednjak. — (Spi zopet tiho dalje, a sedaj svetilka otemni in po sobi se razprostira tajna, nebeška svetloba.) Prikaže se sveta družina v betlehemskega hlevu. (To gleda župan v sanjah ter jamče z nova govoriti.) Kak plemenit mož je ta nazareški tesar! — in šele Marija, kraljica je res od nog do glave. — Kako čudovito ljubeznjivo je njeno božje Dete! — Da bi vsaj nekoliko k meni obrnilo svoj mili obraz, — da bi me le enkrat pogledalo — (vstane, se vrže na kolena in vzdihne): O Jezus, moj Zveličar! (Dete božje vpre oči v svojo mater ter migne z roko, da ga neče videti.) (Marija žalostno, svareče pogleda grešnika, sv. Jožef pa mu resnobno pokaže v stran (ter

reče z ustnicami): Tam, glej, nesrečnež, kaj moreš napraviti! (Mož vstane in gre tja; v tem hipu pobegne sveta Družina, župan pa skoči groze prevzet nazaj in pade v naslonjač. Za njim pribeži namreč kriče žena z majhnim otrokom, katerega hoče vojak vzeti in umoriti. Za njimi pribeže še druge žene, (vse kriče in vijejo obupno z rokami. Župan ves ogorčen vstane in vpije): Kaj hočete, okrutneži, z nedolžno dečo? (Se vrže v naslonjač in tarna, osebe izginejo, pride pa vojak ter se vrže pred njim na obraz):

Vojak: Veličanstvo, naš gospod in kralj, ponižno sporočam, da smo natanko izvršili tvoje povelje. Vse dečke betlehemske smo pomorili. Novorojenega kralja Judov ni več. Bodi zdrav! (Odide.)

Župan (še vedno v spanju): dvigne pest ter hoče skočiti za njim. Nesrečnež, ti se mi rogaš. Kaznujem te! (Se dviga kvišku, pa ne more vstati. Angel stoji nevidno pri njegovih glavi, ga drži, zagrne s kraljevim plaščem, mu posadi krono na glavo. Mož se prime za glavo.) Tojmeni! (Pogleda si na rame.) Jaz, jaz sem detomorilec Herod. Gorje! (Se trese, omahne in pade na tla, v tem mu odvzame angel plašč in krcno ter odide.)

(On se prebudi, si mane oči in gleda plaho po sobi, potem se zopet vsede ter zre molče pred se.) Kaj? Je morda ta spis v zvezi s temi groznimi sanjami? Ne, kaj še več! Mogoče pa le. Nisem li izročil stotine nedolžnih otroških duš večni smrti, ker sem jim hotel odtegniti krščansko vzgojo? Gorje svetu radi pohujšanja. Pohujšanje sicer mora priti, toda gorje človeku, ki ga daje. Bolje bi bilo, da se mu obesi mlinski kamen na vrat ter se pogrezne v globino morja. — Moj Bog, moj Bog! Oh kako srečen sem bil nekdanj v svoji verni mladosti! Kako prazna in brezpomembna pa je moja sedanjost! Moj Zveličar ne mara za

me. Sveta Mati božja me pomiluje, mož pravični pa me primerja pek-
lenski pošasti, Herodu. — Jaz sam
sem ta spaka. — Grozno! (Vzame
spis in ga raztrga.) Ne, po nobe-
ni ceni, ne! Naj gledajo drugi, ka-
ko si umijejo svoje krvave roke
pred večnim Sodnikom, jaz, sin ver-
nih starišev ne privolim nikdar.
(Gre k peči in vrže koščeke pa-
pirja v peč.)

Natalija in Irma (vstopita): No, pa
nam vendar ne boš zanimal požara!

Župan: Obratno, Natalija, gasim o-
genj.

Natalija (zmaje z glavo): Čudno!

Irma: Čuj, oče, povej mi, kaj pa tu
zažigaš?

Župan: Ah, ničvreden papir. Si mo-
lija za me, radovedna deklica?

Irma:

Si čutil morda, oh si res
hud, ljubezniv papa?

Saj jutri greš i z nami ti
prav lepo prosim te.

Župan: Da, če nocoj dobro spim. A
čas je, da idemo k počitku.

Natalija: Lahko noč!

Irma: Lahko noč in dobro jutro, oče!
(Zastor pade.)

Kaj je novega po svetu?

»Slovenski klub« na Dunaju, v katerem so tudi vsi naši poslanci »Kmečke zveze«, se je pomnožil, ker so pristopili štirje dalmatinski poslanci: Dulebič, Ivanišević, Perič in Prodan. Klub ima sedaj 22 poslancev. — V državnem zboru se je več dni razpravljalo o draginji, katero čutijo vsi stano-
vi. Iz kmečkega stališča je o tej zadevi govoril poslanec Roškar, poslanec Vrstovšek pa je govoril pri razpravi o proračunu o neznosnih razmerah pri

sodnijah in drugih uradih na Spodnjem Stajerskem. — Na Ruskem so dobili novega ministra za zunanje zadeve Sergija Dimitrijeviča Sasonova. — Srbski kralj Peter misli sredi januarja obiskati Rim ter se želi oglasiti tudi pri papežu. — Na Angleškem so imeli volitve v državni zbor; glavne stranke so ostale po priliki ravno tako močne kakor poprej, večina bo neznatna, zato bo državni zbor morda zopet kmalu razpuščen.

Orli.

Pismo prijatelju „Orlu“. Predragi Karl! Dve stvari sta, ki sta me napotili, da ti na tvoje zadnje pismo odgovorjam v „Našem Domu“. Prva: Najini mladi prijatelji „Orli“ po domovini, ki se žrtvujejo za sveto orlovsko reč, ki prenašajo surovosti in zasmeh nasprotnikov, naj dobe novega poguma ob zavesti, da način takega boja ni plodonosen. Drugič: „Naš Dom“ je naš fantovski list — kako ga vsi željno pričakujemo — gotovo ne bo imel nič proti temu, če v njem včasih mi fantje „Orli“ povemo kakšno iz svojih izkušenj. — Predragi! Ko sedim včasih v tem tujem nemškem mestu, v svojem dolgočasnem stanovanju, se mi

često vzbudi spomin na lepi dolenjski trg, kjer telovadijo moji bratje „Orli“. In ko dobim tvoje navdušeno pismo, se mi zdi, da sem v živahni telovadnici. Kako živo je v njej! Fantje, ki prej niso imeli pojma o lepi organizaciji, so srečni samo takrat, kadar se zbero v telovadnici. Kako gibčni so že postali! Kakor prerojeni so! Pa kako je vse to prišlo? Ali se še spominjaš, kako so nas psovali, ko so nekateri v strahu in negotovosti snovali „Orla“ v zapuščenem dolenjskem trgu? Tisti ljudje, ki nosijo na glavi cilindre, a v glavi slamo, ki se radi ponašajo s svojo punle narodnostjo, so mislili ustaviti z zabavljanjem napredek nove poštene

misli. Ali niso mobilizirali proti nam barabe, ki še svojega tobaka ne kadijo? Bolj kot kedaj poprej, sem takrat spoznal, da Bog blagoslavlja naše delo. Prišel je naš prvi nastop, in imela sva občutek, kakor vojskovodja zmagojuče armade. In tisti dan, najlepši v najinem življenju, ko smo pokazali, kaj znamo... Na tisoče ljudstva, čez sto „Orlov“ v kroju, in potrti, poraženi nasprotniki! To je slika, ki jo bom nosil v srcu do groba. — Prijatelj, to bi ne bilo mogoče doseči, če bi ne bilo blagoslova od zgoraj! — Pred menoj leži „Zlata knjiga“. Ne bom ti na tem mestu ponavljal posameznih zlatih stavkov, gotovo jih hraniš že v svojem srcu. Pišeš mi, da ste izgubili dva fanta, eden je moral kakor jaz po svetu, drugi se je pridružil nasprotnikom. Eden je šel z jasnimi cilji, z zavedno glavo po svetu. Poiskal si je v tujini pošteno društvo in je zadovoljen v njem. Tako mi je zadnjič pisal. Mlada sva še oba in videla bova, kdo izmed teh dveh bo srečnejši. Sicer pa stokrat boljše, da se melikužneži in zdražbarji ne mešajo med „Orle“, ki črpajo duševno hrano iz „Zlate knjige“. — Poročlaš mi o lepo uspeli predstavi in o blagih dobrotnikih, ki jih imate. Ljudstvo je spoznalo, da „Orle“ ni kot so druga društva, ki jih snujejo liberalci pod firmo narodnosti za par let. Orle je trajna organizacija! Dobra stvar pa ima vedno dovolj dobrotnikov. Prosiš, naj se v časopisih zahvalim g. Andreju, ki vodi vso stvar. Prijatelj, tega ni treba. Ko sem se poslavljaj od vas, šel sem tudi h gospodu predsedniku. In

govorila sva marsikaj. Omenil sem, kako je med nasprotniki; vsak išče le sebe, svojih koristi, časti. In takrat mi je on povedal resnične besede, ki si jih bom zapomnil: „Čast je čudna reč, kdor jo išče, pred njim čast beži; kdor pa ne išče priznanja in časti, tistega čast sama najde.“ In pokazal mi je gospod neki psalm v sv. pisnu, kjer pravi sv. pesnik, da človeku, ki ima en sam cilj, vselej in povsod delati dobro, se vse na dobro obrne, in da je zmiraj vesel. Ali nisva midva že to poskusila? — Poglej, zadnji čas te nasprotniki vlačijo po časopisih. Kaj so dosegli? Ravno nasprotno, kar so hoteli. Ti si pa veselo žvižgaš, poješ, pridno delaš, delo tvoje pa rodi blagoslov. — In jaz, kako rad bi bil s teboj, enega duha, enega srca bi delala i nadalje v „Orlu“. Tu v nemškem Gradcu vidim toliko mladih ljudi, slovenskih fantov, ki so že zapravili svojo mladost, pa tudi čast slovenskih fantov. Zaboli me v srcu ob tem pogledu. To ne sme biti! Slovenski „Orli“ v domovini in drugi poštene fantje, boste morali vzgojiti doma, rokodelci že takrat, ko so še vajenci. Ko bo prišel fant na tuje zaveden, ostal bo tudi tu tak. Tudi takih fantov je precej tukaj. In ni dolgo tega, ko smo si osnovali v tukajšnjem slovenskem katoliškem društvu „Kresu“ fantovski odsek „Orla“. Skromen je začetek, ali upamo, da bo blagoslovil Bog naše delo. Zato pa sprejmi poleg mojega sečnega pozdrava iz nemškega Gradca, tudi naš krepki orlovski: Na zdar! — Tvoj Štefan.

Dekliški vrtec.

Dobra gospodinja. Ker spada divjačina bolj v zimski, riba pa v postni čas, dam divjačini prednost. Ozirala se bom le na divjačino, ki se nahaja v naših krajih, glede pripravljanja pa povdarjala osobito to, kar spada v domačo, takozvano meščansko kuhinjo. Danes le nekaj splošnega. Divjačina mora dalje časa ležati, kakor drugo

meso, če hočemo, da bo prhka in okusna. Ker se starejša divjačina vživa le v hladnejšem času, tudi ne bo posebnih ovir. Pri letni, mlajši divjačini pa dolgega ležanja ni treba. Akoravno je moderna kuhinja drugega mnenja, pa vendar trdim, da potrebuje skoraj vsa, osobito starejša divjačina — z malimi izjemami — takozvano kvašenje,

ali pacanje. Po lastni izkušnji vem, da nekvašena divjačina nima nikdar dobrega okusa in da ostane meso vedno nekako žilavo. Večidel je torej treba osnaženo divjačino politi s strojo ali paco, ki se pripravlja tako-le: V zmesi dveh tretjine vode in ene tretjine kisa se skuha: zrezan luk, nekaj česneka, petržilja, korenja, dimuza, majorana, 2 ali 3 šibice klinčkov, malo muškata in celega popra, par listov lorbeke; soliti ni treba, ker mora biti meso soljeno. Ta omaka se vlije topla — če se hoče, tudi mrzla, na divjačino tako, da je ž njo popolnoma pokrita. Čas tega namakanja je odvisen od kakovosti mesa in od starosti divjačine. — O posamezni pripravi poročča prihodnjic — stara kuharica.

Jaslice. Ljube sestrice! Hladni december je zopet tukaj. Polje je prazno in pusto, drevje je zgubilo svoj kras in ljube ptičice so se od nas poslovile. Postal je nekako pusto in žalostno, vsaj tako se nam zdi. Pa to ni res, drage moje, sedaj se je pač začel vesel čas našega telesnega in duševnega gibanja. Nastopil je adventni čas, čas pokore in molitve, pa kaj to, saj pogovor pravi: »dež za solncem mora biti, žalost za veseljem priti«, mi pa pravimo »solnce za dežjem mora biti, veselje pa za žalostjo priti.« Kmalu bo adventni čas minil, nastopila pa bo že dolgo željena sveta noč — — — ! Mili glas zvona bode čarno zaklenkal tja v noč, vabeč vernike k polnočnicam. Hiša božja je razsvetljena, verniki molijo, orglje buče, vmes pa nebeški krilatci prepevajo. Gloria in excelsis Deo! — »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji ki so dobre volje« . . . In sestrice drage, ni li vam vstrepetal srce rajskega veselja pri pesmici »Tiha noč, — sveta noč« ? Oj, kako je to krasno! Polne vroče ljubezni do malega Jezuščka, ki leži tam na božjem oltarju, se napotimo po končani cerkveni slovesnosti na svoje mirne slovenske domove. Tam nas Jezusček milo gleda in se smehlja, iz kota kmečke hiše, kjer imamo napravljene jaslice. Kako veselo je pač na sveti večer, oče in mati sedita za toplo

pečjo, pripovedajoča si drug drugemu kako je bilo takrat na sveti večer, ko sta bila še mlada. Hlapec stopa z enakomernimi koraki po sobi gor in dol puhteč svojo najljubo dišavo. Tudi dekla nima ta večer svojih vsakdanjih opravil. Kaj pa še le otroci! Teh pač ni za ukrotiti, najrajsi bi celo hišo samega veselja na robe obruli. Sedaj boste pa vprašale, kaj pa dekleta delajo, so že morabiti odšle spat? Kaj še, kaj tacega pa vendar ne stori pridna mladenka. One imajo pa posebno delo. Kaj pridno se sučejo krog »jaslic«. Ena napravi pečo, druga globočeka, tretja zvezdice i. t. d. Se celo »štalico same napravijo. In ko so gotove, zažari nebroj lučic, ki gore v čast novorojenčku Jezuščku. Tedaj pa vstanejo hišni oče, se prekrizajo in molijo »naprej«, drugi jim pa skrbno slede. Kmalu utihnejo pobožni glasovi, in zdaj je na vrsti petje v čast Jezusu in Mariji . . . »Tiha noč, sveta noč« . . .

Mile sestrice! ali si že predstavljate sedaj v duhu, kako bo zopet letos na sveti večer? Še bomo letos imele skrb za jaslice in Jezuščka? Če pomislimo nazaj, je bilo leto res kratko, da niti ne vemo, kdaj je preteklo. In vendar je. Zato pa tudi letos na nje ne pozabimo. V vsaki, bodisi še tako priprosti hišici, naj bodo napravljene jaslice. Po nekaterih krajih imajo navado, da napravijo božično drevesce, na katerem je obešeno vse polno dragocenih priveskov in igračic. Zares je tudi to nekaj krasnega, jaz pa pravim, da so jaslice še lepše. Saj ravno one nas spominjajo na rojstvo Gospodovo.

Če bomo me rade delale jaslice v čast Jezušku, bode tudi on nam napravil v nebesih veliko veselje za plačilo. Veslimo se tega, zraven pa ne pozabimo pokazati, kaj vse je zmožno storiti slovensko dekle. Dokončale smo letošnjo leto z Marijino pomočjo mirno, — upajmo pa še na boljšo bodočnost.

Jezusček mali,
tam v jaslicah spi,
Marija mu mati,
se sladko smeji.

Pepca S.

Marijina svetinjica. Ljuba deklica, kakšna čustva so neki prevzela tvojo mater, ko so te prvokrat vzeli v svoje naročje. Gotovo so bile te blage misli, združene zgorečo molitvijo, da bi te previdnost božja čuvala in obvarovala. Mariji so te izročili, na tvoje otroške prsi pa položili njeno svetinjico, dobro vedoč, da le z Marijino pomočjo si morejo izgojiti dobrega, blagega otroka. Marsikak lep nauk tvoje dobre matere je zapisan z zlatimi črkami v tvojem srcu; a eden, ki so ti ga dobra mati najbolj priporočili je gotovo ta: »Ljubi in časti preblaženo Devico Marijo, če hočeš biti srečna v življenju in se enkrat pri njej veseliti v večnosti.« Svetinjšica Marijina krasi tvoje prsi, znak, da s tem si otrok Marijin. Kaj ti pa pravi podoba na tvojem znaku? Poslušaj večkrat njeno tiho prošnjo, kako trka na tvoje srce, kako sladke so njene besede. »Ljuba deklica, posveti mi svoje življenje, daruj meni srce in jaz te bodem varovala in enkrat bogato obdarila tvojo otroško ljubezen do mene.« Poslušaj njen glas, kadar si v samoti. Tamkaj ji lahko potožiš svoje gorje, poprosiš jo pomoči in skleneš z njo vez ljubezni, ki ti je potem največja tolažba v britkih urah, opora v skušnjavah in sladko upanje na srečno večnost. Pod Marijinim okriljem lahko stopiš brez strahu v življenje, zakaj ona, ki si ji darovala svoje srce, te

zapeljevanjem kar besnel, da te trešči v brezno satanovo, tedaj bodeš še le bode na čudovit način vodila in pripe-ljala do zaželjenega cilja. Kadar bodo britkosti, težave prišle in svet s svojim prav občutila srečo, biti otrok Marijin; kajti v sredi najhujših bojov ostane tvoje srce nepokvarjeno in se kakor umito napolni z novo ljubeznijo do nje, ki se imenuje naša Mati. Spoznala bodeš, ljuba deklica, kaka sreča je za-te če veš prav ceniti ta dragoceni za-klad, ki počiva in naj bi počival na prsni vsake mladenke, ne samo za pa-rado, da bi svetu pokazale, češ Marijini otroci smo, srce naše bi pa o vsem tem še vedelo ne, to bi nam nič ne koristilo in prepozno bi spoznale, da nas je nečimernost varala. Marijina svetinjšica, oh kako ljubko me ti spo-minjaš materine ljubezni, s katero so nas učili spoznavati in ljubiti prebla-ženo Devico Marijo in nam dokazovali, da nam more le ona, kot najboljša mati pomagati v vseh položajih našega življenja. O da bi plamtelo srce vsake mladenke v otroški ljubezni do Marije, ker potem bi tudi marsikatera telesna mati uživala več hvaležnosti od svojih otrok.

Živi Marija — po Njej domovina, in matere ljube spomin! —
Do ciljev prelepih naprej! — o mladina
In blagoslov rósil bo z rajskih višin!
Zvonimira.

Društveni glasnik.

Hoče. Milo in žalostno je zapel mrtvaški zvon in nam naznanil da je zopet nekdo v Gos-podu zaspal. Res je zaspala Marija Valcl, 23. let stara, članica Marijine družbe in drugih bratovščin. Bila je pridna in pobožna članica, pogosto je sprejemala zakrament svetega Reš. Telesa, pripravila si je belo oblečilo, ker je misli-la da bo v beli obleki se sprehajala v Ma-rijinem vrtu, ali božja volja ni pripustila tega, začela je bolehati na pljučih, iskala je zdravja pri štirih zdravnikih, a povsod zastonj. Zdrav-niki ji niso mogli povrniti zdravja, morala se je vleči v posteljo, iz katere ni vstala več. Na dan svete birme je še bila belo oblečena z drugimi dekleti, ki smo šle naproti z novo de-kljško bandero prosit prezvišenega nadpastirja za sveti blagoslov, da so nam blagoslovili novo bandero. Dasi jo je bolezen vedno hujše mu-

čila, ni še mirovala, šla je še ob nedeljah k sveti maši, ker to jo je najbolj veselilo, da je še mogla biti navzoča pri službi božji. A kon-cem avgusta je popolnoma oslabela, da ni mogla več nikamor, morala je ostati v postelji, prejela je sveto popotnico in umrla dne 27. septembra zjutraj ob štirih. Zapustila je žalujočo mater in dva brata. Spremile smo jo belo oblečena dekleta k večnemu počitku in darovale sveto obhajilo z gorečimi svečami za njeno dušo, pevke so ji zapele slovo in ločile smo se od nje s solznimi očmi. Rada je prebirala »Slov. Gospodar« in »Bogoljub« in je bila naročnica »Našega doma«, s katerim je imela veliko veselje. Naj ji sveti večna luč!

M. V.

Sv Miklavž pri Ormožu. Dekliška zveza pri Sv. Miklavžu lepo napreduje. Posebno de-klice iz Brebrovnika vedo, da jim po žilah teče

slovenska kri. Deklice iz Brebrovnika, le vse za Boga in za domovino tako bo vaša slava slovela. Vse po Mariji! Vse za Marijo! Vse v Mariji! Vse za Marijo! Po tem vzgledu ste se zlasti deklice iz Brebrovnika ravnale dozdej, ravnajte se tudi zanaprej in ne boste osramotene nikdar. Bodite pa tudi iz globlin zvestega srca navdušene za svojo domovino. To želi prijateljca vaša N. N.

Sv. Peter na Medv. selu. Minilo bo le to dni, odkar se je pri nas ustanovil telovadni odsek „Orel“. Prav živahno gibanje je pri tem odseku. Fantje z velikim navdušenjem hodijo k telovadnim uram, da se tam dušno in telesno utrdijo. Pametno je, da se mladeni i že v rani mladosti učijo in izobrazujejo, da si tako stavijo temelj za boljšo bodočnost. Kakor Orli, tako so tudi liberalni kozli začeli prirejati zabavne večere. In kje se shaja takšna liberalna drhal? V kakšni prešnici ali pojati se shajajo in potiskajo, kakor kakšni dihurji. Prinesejo si seboj žganja in pri popivanju žganjice nesramno klafajo in zabavljajo črez duhovnike in njih nauke. Ker jim pa žganje kmalu stopi v glavo, začnejo besneti. Ko slutijo, da bodo Orli prišli iz telovadnice, se poskrijejo in prišlece celo na občinskih cestah napadajo. Ker se jim pa naši fantje nikoli ne marajo v bran postaviti, so še bolj razluteni, začnejo za njimi metati kamenje, polena, kole in vse, kar znosijo skupaj. Zgodilo se je tudi, da so neko noč zvrnili dva naložena voza krme, ki sta stala blizu vasi na prostem. Mislili so krivdo zvrniti na Orle, ki so imeli tisti večer telovadno vajo, pa njihova laž je imela kratke noge. Moram pa tudi naznaniti, da je pri nas že prav malo takih liberalnih kostrunov. Mnogi so že prišli do pravega spoznanja in zapustili liberalizem in tudi njegovega cunjastega vodnika ptujskega stajerca. Da se je pri nas zdanilo, imajo zasluge naš veleč g. župnik.

Zreče pri Konjicah. V neizbrisljivem spominu nam ostane praznik Marijinega čistega spočetja, 8 december, katerega smo obhajali z največjim veseljem. Naša Marijina družba vedno krepko raste in se razvija. Pri ranem opraviilu med sv. mašo smo imeli družbenice in družbeniki skupno sv. obhajilo. Pred večernicami pa so predsednik Marijine družbe, preč. g. knezošk. duh. svetovalec in župnik na novo slovesno sprejeli 16 udov. Potem smo tudi vsi ponovili obljubo in Mariji še zanaprej obljubili, da hočemo ostati zmiraj zveste in goreče Marijine hčerke in sinovi. Zatem so stopili na prižnico č. kapelan Marko Škofič ter so nam v ognjevitih besedah na srce polagali namen in pomen Marijine družbe ter pred oči postavili tri največje sovražnike, ki pretijo in zalezujejo ravno najbolj mladino (hudobni duh, hudobni svet in naše lastno meso), in kako se njim moramo ustavljati. Omenili so nam tudi, kolika sreča čaka zvestega Marijinega otroka. Marija nikogar ne za-

pusti kateri se k njej zateče veliko bolj pa še skrbi za svoje otroke, ki se popolnoma izročijo v njeno varstvo. Povdarjali so tudi, da moramo biti trdni in neomahljivi vojščaki: Če preživimo svojo mladost čisto, če porabimo svoja mlada leta, si s tem pripravimo svojo bodočo srečo. To pa gre najlažje po družbah Marijinih. Po pridigi so bile pete litanije, pri katerih je družba Marijina navdušeno odpevala.

Bog plačaj preč. gg. za trud in veliko požrtvovalnost, katero imata z nami, mi pa jim obljubimo, da si hočemo prizadevati po njihovih naukih svoje življenje uravnati.

Življenja pot je res nevarna;

Sveta lepota le je črna:

In marsikoga pogubi.

A komur je Marija mati

Ni treba, se ničesar bati;

Pri nji zavetje vsak dobi.

Hčerka Marijina.

Sp. Polskava. Lepo svečanost so imele mladenke sp. polskavske župnije dne 8. decembra. Obhajala se je 10 letnica Marijine dekleške družbe. V obilnem številu so se dekleta vdeležila skupnega sv. obhajila, popoldne po večernicah pa je družba imela svoj shod. Č. g. župnik kot duhovni voditelj družbe je razložil, kako lepo je družba delovala v 10 letih ter posebej pohvalil tiste mladenke, ki so ves ta čas zveste ostale družbi. Na to je govoril č. g. profesor Fr. Kovačič iz Maribora o Marijinih svetih v Jeruzalemu in okolici ter opisal, v kakem položaju je ženstvo med mohamedanci in kako je ženskemu spolu le krščanstvo priborilo pravo čast in sicer ravno čiščenje Marijino. Izvajal je, kako naj krščanske mladenke častijo Marijo kot rešiteljico svojega spola in kako naj v življenju izvršujejo nauke krščanske vere, ki edina daje pravo prostost in podlago zdravemu napredku. Družbenica Tončka Jernejšek je deklamirala pesem v zahvalo g. duhovnemu voditelju za 10 letno požrtvovalno vodstvo. Ceravno tukaj razmere pod vplivom nemčurskega šnopsa niso vesele, mladenke vendar ne izgubijo poguma, ampak hočejo ostati poštene in zveste zastavi, na kateri se blišči ime Marije in slovenske domovine. Tudi mi gremo naprej.

Odlikovanje mlade skladateljice. Gospodicična Fanika Brandl, enajstletna hčerka gosp. Josipa Brandla, izdelovala orgelj v Mariboru, je za 80 letni rojstni dan cesarjev zložila in uglasila pesem ter jo poslala Njegovemu Veličanstvu, ne da bi stariši ali kdo drugi kaj vedel o tem. Njegov Veličanstvo je nad tem izkazom ljubezni in nadarjenostjo otrokovo bilo tako vzradoščeno, da je odredilo, da se pesem in skladba pridruži c. in kr. družinski knjižnici. V nedeljo, 4. t. m. je mariborski okrajni glavar g. pl. Weiss izročil gđ. Faniki najvišji odlok. — Naše iskrene častitke!

Govorniške vaje.

Posnemajmo svoje junaške prednike!

(Pri uprizoritvi „Miklove Zale“ govoril A. Zupanc.)

Cenjeni udeležniki! Časi turških bojev so brez dvoma gotovo najslavnejša doba v zgodovini našega ljubljenskega ljudstva slovenskega. Tu nahajamo junaških mož in mladeničev, mož značajev, ki so lahko nam vsem vzgled in vzor, mož, ki so z neugasnim ognjem v srcu goreli za sv.

vini našega ljubljenskega ljudstva slovenskega. Tu nahajamo junaških mož in mladeničev, mož značajev, ki so lahko nam vsem vzgled in vzor, mož, ki so z neugasnim ognjem v srcu goreli za sv.

vero in domovino in zanjo žrtvovali svojo kri, svoje življenje, svoje vse. Pa ne le junaške može in mladeniče srečavamo v tej slavni dobi slovenski, tudi vzor mladenke nam svitajo iz nje, mladenke, ki v junaštvu, hrabrosti in požrtvovalnosti niso zaostajale za možmi, mladenke, ki so bile sicer slabotne ženske po naravi, po mišljenju pa junaki in može, kakoršnih malo vidi svet.

Taki krepki vzor-značaji so bili naši predniki v oni slavni dobi. Saj kako bi se bil sicer mogel ravno ob slovenskih deželah razbiti oni siloviti turški naval, ki so padala pred njim na jugu slavna in utrjena mesta, mogočna kraljevstva in mnogoštevilne vojske?

Hudo je bilo v tisti dobi zares za naše prednike. Njih položaj je bil videti popolnoma brezupen: sovražnik v deželi, sovražnik zunaj dežele, sovražnik od severa, sovražnik od juga. V deželi so bili sovražniki slovenskega ljudstva večinoma krivoverski luteranski graščaki, ki so neusmiljeno stiskali kmeta. Od zunaj se je širil v deželo iz nemških krajev krivoverski protestantizem — in da je bila mera trpljenja še bolj zvrhoma polna, začela je pritiskati na slovenske dežele z vso silo od vseh strani kakor divja povodenj silovita turška svojad.

Pomoči pa ni bilo od nikoder nobene. Cesar-skih vojsk ni bilo na pomoč, nemški graščaki, večinoma krivoverski protestantje, so se pa zapirali v svoja nepristopna gradišča vrhu gora. Poznali so pač kmeta, kadar se je šlo za tlako in desetino, niso ga pa hoteli poznati, ko bi ga bilo treba braniti pred roparskimi turškimi napadi. Tako so bili slovenski kmetje, vajeni sicer dobro snkati koso in motiko, a ne vajeni boja in bojnega orožja, prepuščeni na milost in nemilost krvoločnim sovragom turškim.

Pa niso obupali naši predniki. Oborožili so se z značajnostjo, hrabrostjo in požrtvovalnostjo in ravno oni so bili tisti, ki so, dasi sami sebi prepuščeni in samo na svojo pomoč navezani, zaje-zili turško povodenj od juga in luteransko po-vodenj od severa.

Zares, to je junaška doba slovenskega ljudstva. Ta junaška dela naših prednikov so luč, ki gori s svetlim plamenom in iz one davne dobe tudi v naše čase pošilja svoje svetle žarke. Le žal, da to luč vse preveč zakriva zavesa nevednosti in nepoznanja tedanjih časov. Toda ta tako svetlo goreča luč ne sme ostati zagrnjena z zaveso, odstraniti moramo to zaveso in luč postaviti visoko na svečnik, da zasveti vsemu slovenskemu ljudstvu in posebno slovenskim mladeničem. — Zato, cenjeni udležniki, smo se odločili za igro „Miklova Zala“. Zato moramo skrbeti, da spoznamo dobo turških bojev in junaška dela svojih

prednikov. Ob ognju naših prednikov naj se tudi naša sreca vnemo in zagorijo z visokim plamenom za sv. vero, za domovino, za poštenost in krepost in za vse sveto in blago!

Može in mladeniče, žene in mladenke po vzgledu takratnih naših junaških prednikov morajo vzgojiti naša društva, potem bo zares lepa naša domovina!

Naši predniki so zaje-zili in razbili turški in luteranski naval, sedanji rod pa mora zaje-ziti in razbiti sovražnike sedanjega časa, turčinstvo sedanje dobe, to je tisto nesrečno laži — napred-njaštvo, laži — svobodnjaštvo in socialno demo-kraštvo, ki bi rado zdaj poplavalilo in prav po turško pustošilo slovenske dežele.

Pa naša društva morajo poskrbeti, da se temu sovragu razdero še tista maloštevilna gnezda, ki so mu še ostala. Pokazati morajo naša društva, da kakor nekdaj ni bilo pri nas prostora za Turčina po krvi in veri, da ga tako zdaj ne bo za turčine po mišljenju, to je za naše laži-napred-njake in laži-svobodnjake. (Mirkoti in Zale in Davorini pri nas niso še in ne bodo še izumrli.) Naša domovina, dedovina stare slave, mora in tudi hoče ostati zarez lepa in junaška domovina!

Pozdrav dekliškim Marijinim družbam na Kumu 8. avgusta 1920.

Vrle somišljenice, Marijine družabnice!

Prišle ste sem od vseh strani, dospеле ste od povsodi na staroslavni Kum in se niste ustrašile pota na strmi in visoki hrib. Pozdravljam to vnemo vašo, še bolj pa pozdravljam vas, družab-nice Marijine, v vnetem navdušenju zbrane danes tu na najvišjem hribu Dolenjske! — Krasen je razgled s te višave na griče in ravnice in vasi in bele cerkvice v daljavi, še krasnejši, predrage, še krasnejši pa je pogled na četo mladenk, ki gore v navdušenju za Boga, v navdušenju za Devico prečisto, za vero sveto, v navdušenju za srečo od nas vseh toliko vneto ljubljenega ljudstva našega slovenskega. Daleč, preljube, se vidi ta bela cerkvice s tega visokega hriba: dalj, preljube, bodi vidna in vsem znana čistost mladenk slovenskih in v nje za Boga, za vero sveto in ljubljeno naše domovje slovensko! Visoko se dviga ta hrib proti nebu! više proti nebu se dvigaj strmljenje in hrepenenje naših src! Trdno, neomajno, nepremakljivo stoji ta gora, kraljica gorā dolenjskih, trdneje, bolj neomajno, bolj nepremakljivo stoj čistost in vernost slovenskih družabnic Marijinih! Tako navdušenje, tako trdnost, tako neomajnost zasadi v srca naša naš današnji skupni shod na teh višavah visokega Kuma!

(Namenjeno za pozdrav ene izmed tovaršic.)

Ustanovljena l. 1885.

Telefon 113.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, Koroška cesta 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih,
risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča:

kancelijski, konceptni,
pismeni, dokumentni,
ministrski, ovitni in
:: barvani papir. ::
Trgovske knjige v
vseh velikostih črtane
z eno ali dvema ko-
lonama, v papir, plat-
no, gradl ali pol vs-
|| nje vezane. ||

Štambilje pečatnike
vignete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatne izvršuje se
v najkrajšem času.
Trgovci in prepro-
dajalci imajo en gros-
cene. Priznano do-
bro blago. Solidna
in točna postrežba.

Uredniški pogovor.

Ob koncu leta.

Današnja številka je zadnja, ki jo to leto pošljemo v svet. »Naš Dom« je našel v tem letu mnogo mladih prijateljev in prijateljic. Iskrena hvala za prijateljstvo vsem, zlasti vrlim sotrudnikom in sotrudnicam.

Kako bo pa prihodnje leto? Visokih obljub ne bomo delali, ampak resno si bomo prizadevali, da list v tem in onem spopolnimo, da bo res zanimiv, poučen in kratkočasen. Naša iskrena želja je, da bi list prinašal redno in več slik, gotovo si tudi čitatelji to želijo. Enako so nam že med letom nekateri naročniki izrazili željo, da bi se list povečal. To je pa težavna stvar. List stane le 2 K, od tega požre samo poštnina eno tretjino. Zadnja leta pa se je tisek in papir zelo podražil, potem še pridejo upravniški in uredniški stroški. Tiskovno društvo, lastnik lista, že sedaj veliko žrtvuje zanj. Pri sedanji splošni druginji trpimo torej tudi mi. Listu pa bi se lahko pomoglo s tem, če bi dobil še več naročnikov. Ko bi vsaj vsakih 10 naročnikov dobilo po enega novega naročnika! Koliko denarja se po nepotrebnem potrosi za malopridne reči, v hasek našim smrtnim sovražnikom, ko bi se le polovica tega denarja dala za naročnino »Našega Doma«, bi list bil zadovoljen in bi mladini marsikaj koristnega prinesel.

Vse dosedanje naročnike torej prosimo, naj nam ostanejo še naprej zvesti prijatelji in pridobijo še veliko novih. Cena listu ostane ista.

Vsem mladim čitateljem in čitateljicam želi vesele praznike in srečno novo leto

Urednik.